Η πορεία της φωτιάς προς την στάχτη

τμηματική επανέκδοση του

«ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΘΑΝΑΤΟΥ» του Βαγγέλη Λάμπρου

δαίμων του τυπογραφείου

΄΄...παράλληλα με όλα αυτά, συνεχίζεται και η αστυνομική-τρομοκρατική επίθεση. Έχοντας κατορθώσει το καθεστώς, σ' ένα βαθμό, μερικούς από τους στόχους της τρομοκρατικής επίθεσης (εξουδετέρωση, ουσιαστικά, των διάφορων ΄΄εξωκοινοβουλευτικών΄΄) στρέφεται σήμερα ξεκάθαρα ενάντια σε δυνάμεις που η πρακτική τους του δημιουργεί άμεσα και συγκεκριμένα προβλήματα. Στόχος των τρομοκρατών του κράτους σε αυτό το διάστημα, είναι η ΄΄Πρωτοβουλία συμπαράστασης στους αγώνες των κρατουμένων΄΄ και όσοι αγωνιστές κινητοποιούνται με βάση την προοπτική για μια κοινωνία χωρίς φυλακές. Δεκάδες αγωνιστές κυνηγήθηκαν, συλλήφθησαν, βασανίστηκαν και αντιμετώπισαν στημένες σκευωρίες. Ο αγωνιστής Βαγγέλης Λάμπρου είναι ακόμα φυλακισμένος και αντιμετωπίζει μια στημένη κατηγορία που στηρίζεται στα ΄΄στοιχεία΄΄ ενός χαφιέ.΄΄

(από προκήρυξη της Επαναστατικής Ομάδας ΟΧΤΩΒΡΗΣ '80,
ανάληψη των εμπρησμών σε ΜΙΝΙΟΝ, ΚΑΤΡΑΤΖΟ και άλλους στόχους)

«Έφυγε από κοντά μας και ο Βαγγέλης Λάμπρου, αφήνοντάς μας την τελευταία του ΄΄κατάθεση΄΄, το ΄΄Πιστοποιητικό Θανάτου΄΄, που έγραψε λίγο πριν φύγει για το προτελευταίο του ταξίδι στην κεντρική Αμερική κι έπειτα... οριστικά μακριά μας.

Συνήθως, οι ΄΄μη-πολιτικοί΄΄ θάνατοι δεν απασχολούν τα πολιτικά μας έντυπα...

Τι είναι όμως πιο πολιτικό από το να πάρει κάποιος την ζωή του τόσο σοβαρά, ώστε να την αρνηθεί;

Ο Βαγγέλης έφυγε όπως ήταν πάντοτε: αντιεξουσιαστής, αμετανόητος ταξιδιάρης και ξεροκέφαλος...

Βαγγέλη, Καλό Ταξίδι...

...και στείλε ρε μαλάκα κανένα μήνυμα, αν είναι καλύτερα εκεί !!»

(από το περιοδικό CONVOY, ν.18)

Η παρούσα έκδοση είναι μια τμηματική παρουσίαση ενός από τα πιο βιωματικά, έντιμα και από καρδιάς, κείμενα που γράφτηκαν ποτέ σε αυτό τον «χώρο». Ας μου επιτραπεί τουλάχιστον να το βλέπω εγώ έτσι. Ας μου επιτρέψει ακόμα η μνήμη του Β. Λάμπρου το (συχνά αυθαίρετο) κομμάτιασμα και ξανακόλλημα του κειμένου του. Νοιώθω όμως πως ο ίδιος δίνει την άδεια για κάτι τέτοιο λέγοντας : *΄΄...γράφω χωρίς να κρατώ καμιά σειρά, μια και δεν κάνω ή δεν θέλω να κάνω μάθημα σε κανέναν, ώστε να μου δημιουργηθεί η ανάγκη κάποιας μεθοδολογίας. Γράφω ανάκατα και όπως η κάθε στιγμή μου υπαγορεύει. Εξετάσεις δεν δίνω σε κανέναν και ούτε φροντιστήρια κάνω. Κλέβω λέξεις που μου αρέσουν μέσα από ενότητες συμπαγείς και τις τακτοποιώ όπως εγώ ξέρω. Φτιάχνω σπίτια από τα σπίτια των άλλων και έτσι το σπίτι μου είναι κοινό και ανοικτό. Έτσι λέω τώρα. Ύστερα μην παραξενευτείς αν θα πω κάτι άλλο. Από εκεί που θα καθήσεις την στιγμή, θα 'χεις και την ανάλογη ορατότητα.΄΄*

Και γιατί όμως αυτή η έκδοση σήμερα; Εγώ στον εαυτό μου το έχω απαντήσει. Ας δούμε τι θα πει και σε αυτούς που θα διανεμηθεί. Έτσι κι αλλιώς, λίγοι και συγκεκριμένοι θα είναι. Ας διαβαστεί λοιπόν και με έμφαση ιδιαίτερη προς το τελευταίο του κομμάτι.

΄΄...η ιστορία πολλές φορές σε κάνει πιο συνετό και φρόνιμο. Περισσότερο συμμετρικό. Πιο απλό και ίσως πιο ανθρώπινο. Ή κάνω λάθος πάλι;΄΄

Σας προειδοποιώ για να σας προφυλάξω, που λένε και μερικοί κρυφογαμιάδες, πως είμαι παλιά «πουτάνα» και περπάτησα πολύ στους δρόμους του ακτιβισμού. Πλανήθηκα ατέλειωτα χρόνια στους δρόμους της φρίκης και της φτώχειας. Βρέθηκα με πολλούς κολασμένους και στιγματισμένους και έγινα αξιωματούχος από την επαφή μου με αυτούς που αποκαλούνται «κοινωνικά ρεμάλια» ή ότι άλλο αξιοκαταφρόνητο χαρακτηρισμό δίνουν οι νταβατζήδες μας σε όλους αυτούς που δεν κάθονται σαν κοτούλες.

Ένοιωσα στο πετσί μου πως ψυχικές αρρώστιες δεν υπάρχουν. Κατάλαβα με πολύ μεγάλο προσωπικό κόστος πως αυτούς που δεν μπορούν ούτε να σκοτώσουν ούτε να κυβερνήσουν, τους καταλογίζουν τρέλα. Μέσα κει, σ' αυτό τον λάκκο, τοποθετούνται μεταξύ άλλων οι «εξτρεμιστές», οι «μονομανείς», οι «εγκληματίες», οι διαφορετικοί, αυτοί που κοροϊδεύουν ή αρνούνται τους ρόλους που τους δίνουν. Ταξινομούνται στον πίνακα ελέγχου με διάφορους χαρακτηρισμούς όλα αυτά τα «ατυχήματα ταύτισης» και μεθοδεύεται η απομάκρυνσή τους από το «υγιές» κοινωνικό σύνολο. Τους βάζουν στην άκρη, να μαραίνονται για να πειραματίζονται και να παραδειγματίζονται. Να πειραματίζονται διάφοροι τεχνικοί της εξουσίας. Να παραδειγματίζονται οι άλλοι που θρασύτατα ώρες-ώρες διεκδικούν τον αυτοκαθορισμό τους στο πέρασμά τους απ΄ αυτό που λέγεται ζωή.

Είμαι μάχιμος σαν χαρακτήρας. Ξέρω όμως και την ματαιότητα της μάχης. Ξέρω πως σε αυτή την σύφιλη που βρισκόμαστε δεν γίνεται να είναι κάτι «υγιές» παρά μονάχα ο πόλεμος. Πολεμάω για να κατακτήσω. Μόλις κατακτήσω συνήθως φεύγω. Αν χαρακτηρισθώ πνευματικός Ιμπεριαλιστής παίρνω αμέσως θέση Πατριάρχη. Αποφεύγω να κάνω υλική χρήση των κατακτήσεών μου. Αλλά ξέρω και να χάνω, με κάθε συνέπεια που έχει μια τέτοια αντίληψη και συμπεριφορά.

Ήθελα να 'μουν τύπος ισορροπημένος αλλά βγήκα ανισόρροπος. Διακρίνομαι για τις πολλές μου αδυναμίες, τις αποκαλώ πάθη, τους δίνω και κανένα θεωρητικό υπόβαθρο όταν τα πράγματα δυσκολεύουν πολύ.

Αλλά είπα, ξέρω και να χάνω. Συνήθως αποφεύγω το παιχνίδι (από την πολλή μου αγάπη γι' αυτό), όταν όμως κάτι τέτοιο δεν γίνεται, παίζω και τα ρέστα μου. Κι αν δεν έχω καλό χαρτί, μπλοφάρω. Αν η μπλόφα δεν στηθεί καλά, αν δεν πιάσει, πουλάω και λίγη τρέλα και ξεχνιέμαι(...)

Είχα υποσχεθεί στον εαυτό μου και στους φίλους μου (εδώ και πολλά χρόνια νομίζω) να μην ξαναγράψω. Να το βουλώσω, να σκάσω, να ανακαλύψω (μαζί με άλλους) διαφορετικούς τρόπους για να εκφράζω τα συναισθήματα, τις αγωνίες και τις επικοινωνιακές μου ανάγκες. Είχα υποσχεθεί να αποπειραθώ να ανακαλύψω (πάντα μαζί μ' άλλους) άλλες μορφές επικοινωνίας –μέσα από βιωματικές λειτουργίες- που να έρχονται πιο κοντά σε ολοκληρωμένους (ενωτικούς) τρόπους επαφής.

Αυτά που λέτε είχα υποσχεθεί. Και ήμουν βέβαιος τότε, πως μ' ένα χαρακτήρα σαν τον δικό μου θα τα κατάφερνα. Την αυτοπειθαρχία και την συνέπεια την εποχή εκείνη τα μάσαγα.

Δεν παραξενεύτηκα ιδιαίτερα όταν διαπίστωσα μετά από διάφορες τσιριμόνιες που ΄κάνα πως για μια ακόμα φορά είχα απατηθεί. Για μια ακόμα φορά ασυνείδητα και ενθουσιώδικα γινόμουν απατεώνας με τον ίδιο μου τον εαυτό. Ή μάλλον, αν θέλετε ΄΄αυστηρό στίγμα συγκεκριμενοποίησης΄΄ (γεγονός που θα δείτε πιο κάτω) απατήθηκα στον χρόνο και τα μέσα που μπορούσε να γίνει κάτι τέτοιο. Όταν πια κάτι τέτοιο είχε γίνει συνειδητό, είχα μείνει μόνος. Και όπως ξέρετε, μόνος σου κυρίως μόνο πεταλούδες μπορείς να μαζεύεις, ή να επιλέγεις τον θάνατό σου.

Μόνος μου λοιπόν με μια ασυνέπεια στον εαυτό μου, μάλλον άστοχες κινήσεις, με βαθιές τις ρίζες της στην ιστορική πραγματικότητα και μια γνώση-απέχθεια και φόβο

που 'χω για τους πιστούς, πήρα την ευλογία μου και μην έχοντας τίποτα καλύτερο να κάνω, ξεκίνησα να αδειάζω το μυαλό μου απ' όλα αυτά που μου φόρτωσαν άνθρωποι και καταστάσεις, απ' όλα αυτά τα καρκινώματα που χρόνια τώρα, παρ' όλες τις προσπάθειές μου δεν λένε να φύγουν.

Ξέρναγα ατέλειωτα όλα αυτά που 'μαθα. Ξέρναγα όλα αυτά που αντίκρυσα. Ξέρναγα την συμβατικότητα της ηθικής. Τα επιτρεπτά όρια. Την πούστικη την πολιτική που μου 'φαγε τα καλύτερα μου, που λένε, χρόνια. Τις έννοιες δικαίου. Τα ερωτικά είδωλα. Την Ιστορικότητα. Τις ερμηνείες αυτού που αποκαλείται ανθρώπινο. Την σαπίλα μου. Την σαπίλα σου. Όλα αυτά που έβαζα μέσα μου τόσα χρόνια, άκριτα και παρορμητικά. Και δεν σταμάταγε με τίποτα.

Όταν ήμουν καλά και η δυαδικότητά μου έβρισκε μια ισορροπία, μια ανελέητη αυστηρότητα μου υπαγόρευε τις συνέπειες στα άκρα τους. Μου υπαγόρευε σαν θύμηση την απέχθεια μου στους χλιαρούς ανθρώπους, που ούτε ζεστοί είναι, ούτε κρύοι. Όλες αυτές τις χλιαρότητες που μαράζωσαν και μαραζώνουν κάθε τι ζωντανό(…)

Απόψε λοιπόν που δεν συμβαίνει τίποτα και ούτε πρόκειται να συμβεί, μετά από μήνες (μπορεί να 'ναι και χρόνια) με σκέψεις συγκρουόμενες, μπερδεμένες, κομματιασμένες και πολλές φορές άσκοπες, ανόητες και μοιραίες αποφάσισα να επιστρέψω. Να επιστρέψω σαν φάντασμα σε μια ερειπωμένη και παραμορφωμένη πόλη. Σαν φάντασμα θα πλανηθώ κάνοντας αλήθεια δεν ξέρω τι. Ίσως κάνω την αναπαράσταση της ζωής μου και αυτών των εξαίρετων που έτυχε να ζήσουμε μαζί. Ίσως…

Και τους είπα πως δεν θέλω πρόωρες εξυπνάδες γιατί φάντασμα είμαι, ΤΙΠΟΤΑ άλλο. Θα στείλω κήρυκα αγγελιοφόρο να σαλπίσει την επιστροφή μου, ώστε να μην τρομάζουν τα ριζωμένα φαντάσματα (που παρανοημένα τα περισσότερα απ' αυτά νομίζουνε πως ελέγχουνε την πόλη) και αναστατωθούν με την επιστροφή μου. Να μην θορυβηθούν λοιπόν οι κάτοικοι αυτής της πόλης, που θα θυμηθούν πως κάποτε είχαν προγόνους ανθρώπους με δυνατά μυαλά και όμορφους σαν αγέρες.

Ας μην θορυβηθούν λοιπόν όλοι αυτοί που μου 'χουν ανοίξει τον λάκκο μου εδώ και πολλά χρόνια και που βαφτίζονται άλλοτε φίλοι και άλλοτε εχθροί.

Ας μην θορυβηθούν όλοι αυτοί που θέλουν να ξεχνούν.

Ας μην θορυβηθεί το πλήθος που θα ήθελε να μην με είχε γνωρίσει, ούτε σαν ρόλο. Ας μην θορυβηθεί κανείς από την επιστροφή μου. Περαστικός είμαι και δεν θα σας ενοχλήσω στο έργο ζωής που φτιάχνετε. Εξάλλου νομίζω πως δεν με ενδιαφέρουν οι μάρτυρες κάποιας υπόθεσης και οι υπόλοιποι πιστοί της.

Απόψε λοιπόν, αόρατος καθώς είμαι, γιατί δεν με προσέχει κανείς, γλιστράω ανάλαφρα και κάνοντας χρήση αυτής της δυνατότητας επιστρέφω.

Σ' αυτή την ξεσκισμένη πόλη έχω χρέη, θλίψη και θυμό…

(…) Θα 'ναι η τελευταία μου παράσταση. Θα παίξω τον πιο δύσκολο ρόλο που γνώρισα στην ζωή μου. Τον εαυτό μου.

Ύστερα θα υποκλιθώ με σεμνότητα και με μάτια να κλαίνε μπροστά σε ένα κοινό που δεν υπάρχει, θα αποχωρήσω μία και έξω. Μόνος όπως ήρθα.

Ίσως σταματήσω για λίγο πριν φύγω, έτσι στα πεταχτά, σ' αυτούς που με πόνεσαν και τους πόνεσα, σ' αυτούς που με έκαναν και τους έκανα κάποτε να χαρούν. Να τους πω ακόμα και την τελευταία στιγμή πως, που ξέρεις, ίσως και να 'μουν κανένας φασουλής. Ένας άχρηστος και περιττός γι' αυτούς. Να τους υπενθυμίσω πως όπου πήγαινα (χωρίς πρόθεση) τα έκανα σκατά. Στάχτη. Και να τους ευχαριστήσω για την αγάπη τους και την πίστη τους να μην πιστεύουν και να μην μ' αγαπήσουν ποτέ. Εξάλλου αν γνώρισα πιστούς στην ζωή μου ήταν μόνο οι άπιστοι. Και να τους δώσω

και την ερμηνεία που πάντα μου ζητάγανε... πως τα σπάνια λουλούδια είναι πάντα εποχιακά, το άρωμά τους μεθάει αλλά ζουν πολύ λίγο. Άσχετα αν εμένα μου άρεσαν πάντα οι κάκτοι.

Γιατί έχω φόβο-απέχθεια για τους πιστούς; Μα γιατί μωράκι μου γλυκό, αν ο καθένας δεν πιστέψει στον εαυτούλη του, το μοναδικό και πανάκριβο κόσμημα που διαθέτει και δεν σιγουρευτεί για βασικά πράγματα μέσα του, τότε έχει την ανάγκη να πιστέψει στον άλλο ή στους άλλους ή στην θεία πρόνοια. Όταν όμως ο άλλος ή οι άλλοι δεν ανταποκριθούν στις προβολές του και τις ανάγκες του, άντε να βρεις χώρο να προφυλαχθείς από την μνησικακία του προδομένου.

Για τους περισσότερους ανθρώπους κρίνομαι σαν Άχρηστος και αυτό με ησυχάζει και με αποδεσμεύει Αλλά και πολλές φορές θέλω να δεσμευτώ μέχρι θανάτου. Αυτά όμως τα 'χει η ζωή. Γιατί λέω πολλές φορές πως αν για να βρίσκομαι με ανθρώπους που τόσο πολύ μ' αρέσει πρέπει να ξεπουλάω την ψυχή μου στον διάολο, καλύτερα να 'μαι μόνος. Άλλοτε όμως σπάω και πάω σε κανένα «κοινωνικό μέρος» να δω και καμμιά ωραία φάτσα.

Μια-δυο φορές φτασμένος πια, ξεχύθηκα και πήγα σε ανθρώπους, είχα φοβερή την ανάγκη από κανένα άνθρωπο. Είπα να σπάσω λίγο την απομόνωση. Πήγα και επέστρεψα με χίλια στα χάλια μου. Έξω στους άλλους χειρότερος θάνατος, πιο αργός και βασανιστικός. Και δεν τα λέγαν οι περισσότεροι τα πράγματα όπως ήταν αλλά τα στόλιζαν με μπούρδες. Υπήρχαν όμως και έντιμοι και ειλικρινείς που το μοναδικό που λέγαμε ήταν καλή τύχη. Στους άλλους, τους μπούρδες και τα νούμερα που σας έλεγα, αν και η κατάστασή τους ήταν και σ' αυτούς αισχρή –το μηδέν το 'χαν κατακτήσει- δεν θέλανε με τίποτα να το παραδεχτούν. Τις περισσότερες φορές που βρισκόμουν με ανθρώπους είχα μια αίσθηση ότι η παρουσία μου εκεί ήταν σαν να τους κορόιδευα και ντρεπόμουν(...)

Σκατά, όλο λόγια είμαι, μόνο λόγια. Δεν μου πάει στον χαρακτήρα μου να κάνω τέτοια. Πολύ θα το θέλαν οι «κανόνες παιχνιδιού» να τσιμπήσω την καραμέλα που 'χει μέσα δηλητήριο και να σπαταλιέμαι σε πράγματα και καταστάσεις που τους ευνοούν. Προχώρησα και κει που πήγα –έτοιμος πάλι να φύγω- δεν το επιτρέπουν οι αρχές της «αίρεσής μου» να είμαι κορόιδο και φιγούρα φολκλορική στα μάτια αυτών των ηλιθίων. Αρκετά χρησιμοποιήθηκα είδα, ξεφυλλίζοντας τις σκονισμένες σελίδες του μητρώου μου. Έμαθα για τα καλά πως αν υπάρχει δυνατότητα να μην σε χρησιμοποιούν είναι να κάνεις και να μιλάς στο όνομά σου και μόνο. Νεκρανάστησα φιγούρες που η φυσική τους κατάσταση θα ήταν στο χώμα, γιατί είχαν προσβάλει την φύση, ανήμποροι για οτιδήποτε. Σταθεροποίησα ανθρώπους στο όνομα του «συναισθηματισμού» που αργότερα ψάχνοντας απεγνωσμένα για κάποια ασφάλεια πούλησαν ότι είχαν και δεν είχαν για να νομιμοποιηθούν στην κλίμακα κάποιας ιεραρχίας και από εκεί, από θέση λοχία των Ες-Ες ξεσκίζουν οτιδήποτε ζωντανό. Έδωσα πέτρες για να ρίξουν και μου τις γύρισαν κατά πάνω μου. Έδωσα κουράγιο σε ανθρώπους χαροκαμένους από την καθημερινή απόσταση από τον εαυτό τους. Απέτρεψα ανθρώπους από το να αυτοκτονήσουν (μερικοί όμως μου ξέφυγαν). Ανέβαλα ταξίδια και ταξίδια νοιώθοντας ο μαλάκας απαραίτητος για τους άλλους. Κόντυνα το ύψος μου για να βρεθώ μαζί με τον άλλο. Χρησιμοποιήθηκα και χρησιμοποίησα παίζοντας σε σκηνοθεσίες έξω από εμένα.

Γω πια έχω φύγει από το θέατρο με το ίδιο ήθος που ήρθα.. Με τις ίδιες κινήσεις που ήρθα μ' αυτές και έφυγα. Και δεν λέω χωρίς να'χω κάνει άστοχες κινήσεις. Μα ποιος περνά από δρόμους γεμάτους λάκκους και δεν σκουντουφλάει;

Δεν γουστάρω να εκθέτω τον εαυτό μου σ'αυτούς που στην ουσία υποτιμάω, έχοντας βαθιά την γνώση πως και αυτοί υποτιμούν την πάρτη τους. Τέρμα το κοινό. Ακόμα και το πιο «εξεγερσιακό».

Σας λέω ακόμη, πως λίγοι είναι αυτοί που ξέρουν να φεύγουν όμορφα. Οι περισσότεροι όταν τα λουριά τεντώνονται και βρίσκονται κοντά στο τέλος, αποκαλύπτονται και κάνουν τις πιο επικίνδυνες μαλακίες. Είναι η ώρα που η σκοπιμότητα και οι φινέτσες δείχνουν τα τρομερά και αιμοβόρα δόντια τους. Και μην μου πει κανένας πως δεν υπάρχουν στην ορχήστρα και άλλοι σολίστες που η σχιζοειδής κατάστασή τους ξεπέρασε τα κενά της ανακαλύπτοντας την ισορροπία ώστε να την μεταφέρουν, γιατί τότε πρέπει να ξεκινήσετε από την 2α δημοτικού. Η ιστορία πολλές φορές σε κάνει πιο συνετό και φρόνιμο. Περισσότερο συμμετρικό. Πιο απλό και ίσως πιο ανθρώπινο. Ή κάνω λάθος πάλι; (…)

Το πιστοποιητικό θανάτου μου το έβγαλα. Τον επικήδειό μου τον έγραψα. Χρέη δεν άφησα. Λίγα δανεικά που πήρα και ποτέ δεν τα επέστρεψα, δεν μετράνε, αφενός γιατί είναι λίγα και με τον χρόνο παραγράφονται, αφετέρου πέθανα σε εξαθλιωτική κατάσταση. Τις εξυπνάδες που έκανα τις πλήρωσα ακριβά. Παιδιά δεν έχω οι κοπέλες έμειναν έγκυοι από μένα έκαναν έκτρωση, διώχνοντας γρήγορα από πάνω τους το καρκίνωμα. Ένα σκυλί που είχα συνεταιρικά έγινε ο πρώτος κόπρος της περιοχής, γέννησε γύρω στις 50 φορές από 6 σκυλάκια και αφού διαιώνισε το είδος εξαφανίστηκε. Στα τάρταρα πήγα, με τον Κέρβερο συμφιλιώθηκα κάτω από σύμβαση αορίστου χρόνου, η ψυχή μου 'φύγε, την νηστεία μου την έκανα, πέθανα, με θάψανε, μου 'παν και οι περισσότεροι σκατά στον λάκκο μου και όλη η τελετή της ταραγμένης μου ζωής έγραψε κάσα. Επιμέρους εκκρεμότητες δεν άφησα και κάτι λίγα μυστικά που έχω τα πήρα μαζί μου. Και καλά έκανα.

Πολλοί παρευρισκόμενοι στην μεγαλοπρεπή κηδεία μου, παρασυρόμενοι από τον μύθο μου και την ακτινοβολούσα προσωπικότητα μου (ακόμα και νεκρός), χωρίς να με ξέρουν, ρωτούσαν τους πιο «γέρους», τι ήμουν, τι άνθρωπος ήμουν γω κι είχα τόσο κόσμο και αμέτρητα στεφάνια, ενώ ο τύπος συνέχιζε για 3η βδομάδα να μ' έχει πρωτοσέλιδο. Τι άνθρωπος ήμουν γω που και πεθαμένος παρ' όλες τις προσπάθειες δεν έλεγε να κλείσει το ένα μου μάτι, ενώ το δεξί χέρι μου έδιωχνε τις μύγες που πήγαιναν και στέκανε στην μύτη μου.. Τι άνθρωπος ήμουν εγώ, που ενώ με βάζανε στο χωματάκι, οι καλύτεροι φίλοι μου γελούσαν κάνοντας αστεία και βρίζοντας τον κωλοπαππά που καθυστερούσε μπας και φιλοτιμηθεί κανείς και του βάλει κανένα κατοστάρικο στην τσέπη.

Δυο-τρεις μπροστά-μπροστά στο φέρετρο πήγαν να κλάψουν για την μεγάλη αυτή απώλεια και τα μάτια των συντρόφων μου τους κοίταξαν τόσο άγρια που λέγανε σ' αυτούς τους «και καλά ευαίσθητους» σ' αυτούς τους «συναισθηματικούς κι έτσι», κόψτε τις μαλακίες. Κι εγώ χαμογελούσα ευχαριστημένος πού 'χα τέτοια αστέρια για φίλους και που συμπεριφέρονταν με τέτοιο τρόπο σε αυτούς που όταν ζούσα με σταυρώνανε καθημερινά με την αδιαφορία τους και την ετεροκαθοριζόμενη προσωπικότητά τους και τώρα φοβούμενοι πως και αυτοί εκεί θα καταλήξουν τους πήραν τα ζουμιά.

Ένας μοναχικός, λοξώς αριστερά από την πομπή κρατώντας μια βαριοπούλα έλεγε και ξανάλεγε πως θα μου σπάσει το κεφάλι.

Κάτι γκομενίτσες, που 'χαν εξελιχθεί σε γκόμενες, όλο αναστέναζαν από τον καημό τους πως ποτέ δεν με πήρανε και κάτι άλλες που με πήρανε ξεροκατάπιναν για την απώλεια και το τέλος της χρήσης. Επίσης οι «άλλες» οι χειραφετημένες, εθισμένες στην ιδεοληψία και χαμένες στα ιδεοδρόμιά τους, ανακουφίστηκαν λέγοντας από

μέσα τους «ένας αρσενικός λιγότερος». Κρυφοκοιτάζονται και χαμογελούσαν η μία στην άλλη για την νίκη στο πεδίο του αγώνα τους.

Κάτι άλλοι ήρθαν ντυμένοι στην τρίχα με λουσμένα και περιποιημένα μαλλιά συνοδεία μυστηριακών ρούχων για να ελκύσουν με την θλίψη τους κανένα άλλο θλιμμένο και μπας και γαμηθούνε.

Οι «παλιοί σύντροφοι του χθες» που δεν ήρθαν στην τελετή, γιατί οι μισοί απ' αυτούς δεν θέλανε να καρφωθούν γιατί «ο αγώνας συνεχίζεται στην Μαδαγασκάρη» (βαμμένος στο κόκκινο βλέπετε ο μακαρίτης και βαφτισμένος τρομοκράτης με πολλές τις ανακοινώσεις στον αστικό τύπο που αναλάμβανε τις ευθύνες όλων των βομβιστικών ενεργειών, των εκτελέσεων και των σαμποτάζ που έγιναν από το 1912 μέχρι σήμερα) και οι υπόλοιποι απ' αυτούς τους παλιούς που δεν ήρθαν, είχαν ορκισθεί στον διάολο να μην με ξαναδούν ούτε στην κηδεία μου. Οι τελευταίοι κουτσομπόληδες όμως θα ρωτούσαν τους άλλους τι έγινε κατά την διάρκεια της ταφής μου, δηλαδή αν έγιναν τίποτα λιποθυμίες, αν έλαβον χώρα τίποτα κρούσματα υστερίας, αν πραγματοποιήθηκε δυναμική πορεία στο κέντρο της πρωτεύουσας ή αν έγιναν τίποτα άλλα περιστατικά που προμηνύουν θύελλες και εντατικοποίηση των κινητοποιήσεων. Γιατί αν έγιναν πολύ θα τους την έδινε. Γιατί ακόμα και πεθαμένος ένα γύρο μπροστά και πάλι θα 'μουν. Όπως και πάντα δηλαδή.(...)

Στους δύσκολους αυτούς καιρούς που μας πήραν για τα καλά αμπάριζα, αυτή είναι η μοναδική πρόταση ζωής που έχω να κάνω: το τέλος και η βεβαίωσή του με δημοσιοποιημένο πιστοποιητικό θανάτου. Τώρα που 'ναι ΄΄κάπως σύντομα΄΄ ακόμη. Πρώτον για να μην ξανακάνετε τις ίδιες μαλακίες που κάνατε, τώρα που σκέφθεστε να κάνετε μια ΄΄καινούρια΄΄ αρχή. Δεύτερο, αν δεν αλλάξετε δέρμα που λένε, δεν θα αποτελέσετε ποτέ αντικείμενο ξεπεράσματος. Τρίτο...και τέταρτο...το ξέρει η καρδούλα σας καλύτερα από τον καθένα.

Εκδόστε κι εσείς ένα πιστοποιητικό θανάτου με τον τρόπο σας και ΄΄πάμε για άλλα΄΄. Σπαθένιο όμως να 'ναι γιατί εκεί πέρα στα τάρταρα δεν μπορείς να ξεγελάσεις κανέναν. Είσαι ενώπιος -ενωπίω. Ώστε να μην ξαναδημιουργηθούν στο μέλλον τα γελοία αυτά φαινόμενα των πιστών που προδόθηκαν και των μετανοημένων που παραμυθιάστηκαν. Ο καθένας λοιπόν στο πόστο του, σεμνά και μετρημένα.

Θα ήταν βασική μου παράλειψη τώρα που αυτή η εποχή, αυτός ο ΄΄κύκλος μιας περιόδου έκλεισε΄΄ και που για μένα κράτησε περίπου 10 χρόνια, να μην τον αποχαιρετήσω με μια θλίψη και με μια τιμή. Με μια *θλίψη* γιατί κάτι τελειώνει και όταν τελειώνει κάτι πονάς γιατί ΄΄κόβονται οι δεσμοί΄΄ -ανεξάρτητα αν κάτι άλλο θα γεννηθεί- και μια *τιμή* γιατί μέσα στο περιεχόμενο αυτών των χρόνων, από λίγους –όπως πάντα δυστυχώς- δεν υπήρξε ερώτημα ζωής που να μην απαντήθηκε κατά τέτοιο τρόπο που να μην ΄΄πληρώθηκε΄΄ με την ζωή τους ή τον θάνατό τους.

Ελπίζω, ας μου επιτραπεί αυτή η λέξη, πως θα υπάρξουν στο άμεσο μέλλον πιο ήσυχοι και ισορροπημένοι άνθρωποι απέναντι στον εαυτό τους και τους άλλους, άξιοι και χωρίς ωφέλεια ώστε να ερμηνεύσουν αυτή την πλούσια σε ουσία Ιστορικότητα αυτής της 10ετίας και που ο τρόπος τους και η τοποθέτησή τους να' ναι αποτέλεσμα πολλαπλών βιωματικών καταστάσεων. Ελπίζω πως θα υπάρξουν τέτοιοι άνθρωποι, σεμνοί και πονεμένοι με ΄΄γνήσια΄΄ αλτρουιστικά αισθήματα απέναντι στο ανθρώπινο ώστε να μεταφέρουν πιο εύστοχα από μένα αυτή την εποχή με σκοπιμότητα να μην ξανασυμβούν τα ίδια λάθη, οι ίδιες παραλείψεις, οι ίδιες θεωρητικοποιήσεις των αδυναμιών, σε άλλους ανθρώπους που έχουν βαθύ ένστικτο και ριζοσπαστικές τις αναζητήσεις τους. Γιατί εγώ, όσο και καλές προθέσεις και αν έχω, αναγνωρίζω πως κάπου χάνω, με κάποιο τρόπο χάνομαι. Και ενώ ξεκινώ για τον παράδεισο που λεν, βρίσκομαι στην κόλαση.

Είμαι βεβαιωμένος από εμπειρία πως τέτοιοι άνθρωποι υπάρχουν, μονάχα που σήμερα σωπαίνουν για πολλούς και διάφορους λόγους ο καθένας. Άλλος γιατί θεωρεί πως αυτή η εποχή δεν έκλεισε γιατί δεν κλείνονται οι εποχές, άλλος γιατί ψάχνεται και δεν βιάζεται, και άπειροι είναι οι λόγοι της σιωπής.

Εγώ ότι μπόρεσα μέσα σε δύσκολους καιρούς το 'κανα. Περισσότερα δεν μπορούσα γιατί παρ' όλη την στριμάδα μου (που τις περισσότερες φορές είναι αποτέλεσμα ανέραστων εποχών) είμαι και γω άνθρωπος και έχω και ανάγκες απλές και ουσιώδεις που με μπλοκάρουν αν δεν ικανοποιούνται και ύστερα χαιρέτα μου τον πλάτανο. Δεν είμαι ιδέα ούτε κανένα τέρας σκληρότητας. Μου συμβαίνει καμιά φορά να θέλω να ακουμπήσω και κανέναν άνθρωπο και ειδικότερα θηλυκού γένους. Άλλα και εγώ δούλος και δέσμιος είμαι των νομοθετημάτων του μυαλού μου. Και δεν ξέρω τι μπορεί να νομίζει κανείς για μένα αλλά γω λέω πως παράξενος και ιδιόρρυθμος μπορεί να είμαι, μα μέχρι τώρα είμαι συνεπής.

Αν μιλάω για τον εαυτό μου είναι γιατί αρχικά μου αρέσει και ύστερα το θεωρώ πιο έντιμο και περισσότερο ειλικρινές και πραγματικό. Το ''εμείς'' δεν μπορώ να το πω, παρόλο που είμαστε πάρα πολλοί, ασκέρια και απροστάτευτοι στα χέρια κάθε Απόφασης. Γιατί η πρώτη αρχή που μας δόθηκε στην έναρξη του βίου μας έλεγε ''εκπαιδευτείτε για να είστε ανεύθυνοι''. Και αυτό έχει διπλή ερμηνεία: από την μια περιέχει μια σοφία που λέει πως ''μην συμμετέχεις σε ένα κόσμο που δεν είναι δικός σου'' και από την άλλη μια μαλακία, μια μοιρολατρία που λέει ''αυτοί τα ξέρουν όλα''.

Δεν ανήκω πουθενά και δυσκολεύομαι –παρόλη την ανάγκη μου- να χρησιμοποιώ λέξεις που περιέχουν στοιχεία συλλογικότητας. Ας μου επιτραπεί να πω πως έχω σε μεγάλη υπόληψη συλλογικές ιστορίες και δεν επιτρέπω πια εύκολα στον εαυτό μου να κάνω παράξενες και μυθολογικές γενικεύσεις και να παίρνω το όνειρο για πραγματικότητα. Δεν λέω πια πως είμαστε μαζί γιατί έχουμε ''ταυτόσημες ιδέες'' ή γιατί ''μας βαράνε και τους δύο'' ή γιατί κάνουν σύνθεση οι εικόνες μας στα μάτια του άλλου.

Δεν χρειάζομαι καμιά δικαίωση. Αυτά είναι για άλλους, αλλά θα σκάσω αν ξαναπώ πως τα "πολιτικά κινήματα" κουβαλούν βρωμιά και λισοδία και μέσα κει αναπτύσσονται διάφοροι υπονομευτές και τα τοιαύτα. Όταν έλεγα σε καιρούς άτσαλους που προμήνυαν καταιγίδες κάτι τέτοιο, ήξερα τι έλεγα. Μονάχα που εκείνες τις εποχές όλοι μας ήμαστε κουφοί και τυφλωμένοι και το καλάμι μας είχε σκίσει τον κώλο. Δεν έγινα πιστευτός και αυτό το θεωρώ τιμή μου γιατί έτσι ο καθείς εξαναγκάστηκε να ψάξει το μονοπάτι του. Και τα ματάκια μας είδαν πολλά μέσα στον χρόνο.

Όποιος ''κάνει πολιτική'' είναι παλιόπουστας και όποιος δεν είναι, γίνεται, για να μπορέσει να επιβιώσει σε τέτοιους χώρους. Αναγνωρίζω πως για σύντομο αλλά ουσιώδες για την ζωή μου διάστημα υπήρξα από τους πρώτους παλιοπούστηδες. Αναγνωρίζω όμως πως μερικοί πιο σταθεροί χαρακτήρες από μένα με ξεπέρασαν. Προθέσεις κακοπροαίρετες δεν είχα αλλά αυτό δεν έχει σημασία πια. Ο καθένας είναι δέσμιος της ιστορικότητάς του.